

DE ASEEL

De Aseel is een bijna prehistorisch uitziende vogel. De oorsprong en het verspreidingsgebied van de Aseel is het Indische subcontinent (India, Pakistan, Sri Lanka en Bangladesh), Iran, Afghanistan en Centraal Azië. Er wordt verondersteld dat de voorouders van Indiase vechthoenders de Siamese Maleiers en de zwarte Sumatra zijn. De Aseel is een hoenderras dat lang geleden is ontstaan in India en Pakistan. Het is misschien wel het oudst bekende gedomesticeerde kippenras sinds mensenheugenis. In Europa werden zij in de achttiende eeuw ingevoerd. De naam Aseel (ook wel gespeld als Asil en Azeel) betekent vrij vertaald "volbloed", ook wel "van hoge geboorte" in het Arabisch of puur en origineel" in Hindi.

In India werden in vroegere tijden overigens haast alle hoenderachtigen die gebruikt werden om te vechten Aseel genoemd. Het was een teken van de groot respect dat dit ras dat de naam Aseel gegeven werd. Aseels waren erg vechtlustig, zelfs van elkaar vervreemde hennen konden uren lang vechten. Het moedige karakter, de extreme vechtlust en het uithoudingsvermogen werd door teeltkeuze tot grote hoogte opgevoerd. Hoewel agressief naar andere hoenders, zijn ze erg afhankelijk aan hun verzorgers. Met het strijdlustige karakter van het ras en zijn grote uithoudingsvermogen heeft de Aseel wereldwijd respect vergaard. Nu zult u denken, wat een agressief ras. Echter de heden tentoongestelde Aseels hebben bij lange na niet meer het vechtlustige karakter dat zij ooit hadden. Het blijven weliswaar vechthoenders, maar het vechtlustige karakter is in de loop der jaren behoorlijk getemperd. De huidige in Europa gefokte en tentoongestelde Aseel zou in India misschien door het getemperde agressieve karakter niet meer geliefd zijn. In India waar de Aseels voor duizenden jaren gekend zijn, vormen ze een groep van vechthoenderrassen waarin verschillende types en groottes kunnen voorkomen. De aanduiding Kulang Aseel staat voor grote hooggestelde type dieren die in gewicht variëren van 2,5 - 4,5 kilo. Om er een paar te noemen: Reza 1,8 - 2,7 kg, Haiderabad 3,5 - 4 kg, de Calcutta- en de Madras Aseel. Deze laatste is voor wat betreft de naam bij ons opgenomen in de Nederlandse standaard. Of het qua type beschrijving ook overeenkomt met de Madras Aseel uit India is maar de vraag. De naam Radja Murghi (vrij vertaald: kleine kip van vorstelijke afkomst) duidt aan dat het de kleinere types zijn die in gewicht kunnen hebben tussen 1,8 en 2,7 kilo. De Black-red of zwarte kleurslagen waren de beste vechters. Witte en bonte gekleurden bleken niet voldoende uithoudingsvermogen te hebben.

Omstreeks 1760 werden de eerste hanengevechten gehouden met Aseel in Engeland. Er werden gevechten georganiseerd tussen Aseels en Oud Engelse vechthoenders waarbij al snel duidelijk werd dat Aseels de overhand hadden. Na onderzoek werd vastgesteld dat Aseels werden gefokt met als doel kracht en uithoudingsvermogen en Oud Engels vechthoenders met name voor snelheid. Hoewel ze langzaam groeien werd de Aseel zeer succesvol gebruikt voor het creëren van hoenders met vlezig karkassen. Er kan met zekerheid gezegd worden dat de huidige commerciële slachtkippen hun vlezig verhoudingen te danken hebben aan genen die in de oorspronkelijk Aseels voorkwamen. Ze werden ook gebruikt voor de creatie van de Cornish game ofwel de huidige Indisch vechthoen. Een rank Indisch Vechthoen met een te opgerichte houding, krijgt al snel trekken van een Aseel. Rond 1870 schreven de Engelsman Herbert Atkinson en de Chileen C.A. Finsterbush onderzoek naar de herkomst en naar de diverse variëteiten van de Aseel. In het begin van de 20ste eeuw was er ene meneer Paul Deraniyagala uit Sri Lanka, een fanaat op gebied van hanengevechten, die in de voetsporen van Herbert Atkinson vele artikelen schreef over vechthoenders. Hij illustreerde dikwijls tekeningen en aquarellen van Herbert Atkinson. Deze naam zult u vaak tegen komen als u gaat spitten in de historie van de Aseel.

In de thuislanden van de Aseel wordt het woord Aseel (Asil) zelden gebruikt. Men praat daar altijd van kleuren in combinatie met een geografische naam (dorp, stad of provincie) of bijnaam.

De Aseel komt, met name in de landen van herkomst, ook voor met baard (Lari's genaamd), kuif, en henneverdigheid. Er zijn ook enkelkammige variant zoals de gewaardeerde Bihangam en de Benghum.

Er is ongelooflijk veel geschreven over de Aseel. Het dier heeft een erg rijke historie. Velen hebben over de Aseel geschreven dus bij interesse in zijn historie is er gemakkelijk documentatie over te vinden. Natuurlijk kan ik nog veel meer schrijven over de geschiedenis van dit prachtige ras maar dat is niet de essentie van een redactionele tekst in een magazine. Met name het beschrijven de vele soorten en verschijningsvormen van deze toch zeer fraaie hoenders zou meerdere magazines kunnen vullen.

De Aseel soorten die vervolgens beschreven worden hebben de meeste bijgedragen tot de totstandkoming van onze huidige in Europa tentoongestelde Aseels.

Reza Aseel

De Reza Aseel (Reza betekent klein) werd in vroegere tijden ingedeeld bij de lichtere types. Deze Aseel is ook weer te verdelen in Variëteiten: De Reza Sonatal, Amir Ghan, Rampur, Kaptans en de Jawa zijn alle kleinere Aseels met gewicht tussen de 1,8 - 2,7 kg,. De namen zijn vaak afgeleid van de plaats van herkomst of gewoon gegeven door een bekende fokker. Ongetwijfeld zullen er nog meer namen bekend zijn.

Het dier komt oorspronkelijk uit India, provincie Jahdi. Het gewicht varieert tussen 1,8 tot 2,7 kilo. Het mag niet zwaarder worden omdat dit het specifieke type onrecht aan zal doen. Deze Aseel heeft een compacte bouw met een niet te vlezige kop. Dit type Aseel wordt in verschillende kleuren gefokt en benoemd. De huidige Europese Aseel heeft de meeste ras typische eigenschappen van de Reza Aseel.

Kulang Aseel

Dit type Aseel is een van de zwaarste in zijn gewichtsklasse. Bijna net zo groot als de Japanse Shamo. De Kulang Aseel komt voor in Noord- en Zuid- India n heeft enkele type verschillen. Ook de kamvorm kan Walnootvormig f drierijig zijn. Het gewicht van deze reuze Aseel kan variëren tussen 3,5 en in extreme gevallen wel tot 7 kg. In Duitsland en Groot Brittannië is de Kulang Aseel uitsluitend in de kleur tarwe erkend. In Rusland heeft de Kulang Aseel een grote invloed op de mestkuiken productie. De Madras Aseel valt ook onder de Kulang Aseel typen doch de huidige in Europa bekende Madras Aseels zijn niet te vergelijken met de in India voorkomende types. Aldaar komen zij ook voor in de kleurslagen roodbruin, zwart bont, en zalmkleurig.

Madras Aseel

De Madras Aseel is oorspronkelijk afkomstig uit het zuiden van India, de staat Tamil Nadu. Deze beweeglijke vogels zijn lang en zwaar. De Madras heeft brede schouders die iets los tegen het lichaam gehouden worden. De brede kop heeft diepliggende parelkleurige ogen onder de sterk ontwikkelde wenkbrauwen. Door Tamils werden ze verspreid over meerdere Aziatische landen zoals Thailand en China. Deze soort komt voor in twee varianten: Een zeer zwaar en flink gespierd type van gemiddelde lengte en een duidelijk groter en lichter type. Dit type kan een lengte van meer dan 80 centimeter behalen. De schedel en de kop van de Madras vormt met een dikke snavel en de schedel nagenoeg een halve cirkel. Ze hebben een vrijwel onbevederde keelwam. Deze dieren kunnen, hoewel het geen rastypisch kenmerk is, een staart van wel 60 cm hebben. Ze kunnen een gewicht hebben tussen de 3 en 3,5 kg voor een haan en tussen de 2,5 en 3 kg voor een hen. In

Nederland is uitsluitend de kleur blauwtarwe erkend terwijl in andere Europese landen ook de kleuren blauwtarwebont, wildkleurig, blauwroodbont witpatrijs en blauwtarwe erkend zijn.

De Aseel kriel:

Aseel krielen werden gecreëerd eind 19e eeuw door een Engels kweker genaamd William Entwisle. Het ras werd zeer populair in die tijd, maar na enkele decennia, verloren zij hun populariteit. In de Nederlandse Pluimvee Standards werden zij al in 1920 met een reeks van kleurvarianten beschreven. Tot in de tachtigerjaren jaren werd het ras nauwelijks meer gekweekt. De Belgische fokker genaamd Willy Coppens, voor vele vechthoender fokkers geen vreemde, reconstrueerde het ras met rassen als Ko Shamo, Indische vechtkrielen en Reza Aseels. Het ras werd opnieuw geïntroduceerd in Duitsland, Nederland en het Verenigd Koninkrijk. Andreas Nielsen uit Duitsland, Viersen, introduceerde dit ras in zijn land. De erkende kleurslagen in Nederland zijn tarwe, zwart, wit en patrijsbont, doch internationaal komen de kleurslagen wildkleur, zilverpatrijs, geelpatrijs en witpatrijs voor. Hoewel men de Aseel kriel relatief weinig op tentoonstellingen ziet, lijkt het er toch op dat er meer fokkers interesse hebben voor het houden van dit speciale krielkje. Het maximaal gewicht van de haan is 1200 gram en hen 900 gram. De Aseel kriel is een vlijtige legster en een goede kloek. Net als de grote Aseel is ook de kriel vrij monogaam te noemen. De Aseel is een krachtpatser onder de krielhoenders. Een geweldig fijn dier om te houden. Hij neemt genoeg met een beperkte ruimte, doch preferereert een vrije uitloop.

De huidige “tentoonstelling” Aseel

De Aseel die in Europa tentoongesteld wordt, heeft niet meer de oorspronkelijk spirit van zijn voorouders in de landen van herkomst. Doch moet hij wel als zodanig herkenbaar zijn door zijn lichaamsvorm, expressie en karakter. Ze moeten op het eerste gezicht lijken op vechthoenders met een opgerichte houding, brede borst en een onder de horizontale lijn geplaatste staartdracht die min of meer de ruglijn volgt. Een kleine hoek in de rug staartlijn is wel van toepassing. De Aseel heeft brede, doch enigszins afgeronde schouders. Deze worden beslist niet zo hoog gedragen als bij een O Shamo. De vleugels worden tegen het lichaam gedragen. Er belangrijk is ook zijn roofvogelachtig schedel met een betrekkelijk korte, goed gebogen snavel en uitgesproken kaakspieren.

De oogkleur van de Aseel moet parelkleurig wit tot geel zijn. Doch van origine is het een oog waarin het wit doortrokken is met zeer fijne rode adertjes. Niet te verwarren met een rode oogkleur. Vandaar dat waarschijnlijk in de Europese hoender standaarden. Lichtrood wordt geaccepteerd. De kopversierselen met een vrij matig ontwikkelde drierijige erwtenkam moeten een helder rode kleur hebben. De Aseel is zwaarder dan zijn omvang doet vermoeden. Ze hebben een erg stevig, compact vetarm spierweefsel en een zware, massieve botstructuur in vergelijking met andere hoenders. Dit betekent dat Aseel ook lange tijd nodig heeft te groeien tot het zijn juiste geproportioneerde lichaam heeft. Het kan wel meer dan 2 jaar duren alvorens de Aseel geheel is uitgegroeid tot een volwassen exemplaar. De haast hoekige botstructuur van de loopbenen is een belangrijk raskenmerk. Hoewel de beenkleur overwegend geel moet zijn, wordt in de landen van herkomst bij de Aseel witte benen geprefereerd. Daarnaast ziet men ook gele, grijs/blauw kleurige tot zwarte benen. Wanneer men een Aseel in de hand houdt, moet hij als een pak lood aanvoelen. Het lichaam is breder dan hoog en van boven gezien is het eivormig. Een zeer belangrijk raskenmerk is de zeer harde, schaarse en smalle bevedering. Het borstbeen is daarom ook vrij van bevedering en toont de ontblote rode huid, wat ook het geval op de schouderrozetten. Het typeert menig vechthoen. Doordat de bevedering erg hard is zijn de veren sneller onderhavig aan breuk. Hier dient de keurmeester rekening mee te houden. Aseels zijn zeer betrouwbaar naar de verzorger en zijn zeker als ze wat ouder worden zeer

rustig te noemen. Aseels worden bij voorkeur gehouden en een betrekkelijk grote vrije uitloop ren. Het liefst verblijft de Aseel 's nachts op een hoge plaats, met name in bomen. De hennen zijn goede moeders die hun kuikens erg goed beschermen. De leg is matig en het komt regelmatig voor dat de eivorm afwijkt van een doorgaans gevormd ei. Deze eieren zijn dan ook minder geschikt om uit te broeden.

Tot slot:

De Aseel, groot of kriel is een ras wat uw hart zal veroveren als u het eenmaal in uw bezit heeft. Er zijn fanatieke liefhebbers en fokkers zoals Willem van Ballekom die zweren bij dit ras. Van hem heb ik veel documentatie en prachtige foto's gekregen welke hebben bijgedragen tot de totstandkoming van dit redactioneel schrijven. Ook heb ik documentatie gebruikt van Awe Wulfte Palthe en de documentatie die ooit geschreven is door Finsterbusch en Atkinson. Ik wil nogmaals benadrukken dat er ongelooflijk veel documentatie voorhanden is over de historie van de Aseel.

Op de tentoonstelling Optimum Avium International 2015 in Roosendaal werden een flink aantal Aseels- en Aseel krielen getoond van verschillende eigenaren. De grote Aseels in de kleurslagen Patrijsbont en AOC. Bij de kriel in Tarwebont, Geelbont, Roodbont, zwartbont en zwart. De kwaliteit van deze dieren was erg goed. Er werd zelfs viermaal het predicaat F96 gegeven. Topfokker Peter van de Broek behaalde zelf tweemaal het predicaat F96 met zijn grote Patrijsbonte hanen. Werkelijk prachtige dieren. Bij de krielen werden ook een tarwebonte hen van Pierre Wolters en een Zwartbonte haan van Europa Meister Roberto Gatti bekroond met F96. Voor het schrijven van bovenstaande tekst heb ik vele Aseel fokkers geraadpleegd. Deze fokkers zullen hun dieren zeker weer tonen tijdens Optimum Avium International op 16 januari 2016.

Ik hoop dat ik u geënthousiasmeerd heb van dit geweldig mooie karakteristieke ras, de Aseel. Het ras verdient het.

Adrie Brouwers